Temes internacionals — per Marçal Trilla

Nerviositat bel·licosa

El panorama polític del món presenta actualment una foscor que no pot ésser de més mal averany. La gent comença a parlar de la guerra com un flagell inevitable i extremadament proper davant els preparatius, les conferències i els comentaris que diàriament ens serveixen els diaris amb una insistència veritablement desconhortadora. Serà possible que al cap de setze anys d'acabada la guerra més horrible que ha presenciat la humanitat torni a desfermar-se la catàstrofe en condicions encara més esfereïdores que aleshores? Decididament, si els homes d'Estat no procuren per tots els mitjans evitar-la haurem de creure que han perdut el seny i tracten de convertir el món en un immens manicomi.

Totes les qüestions plantejades en aquest moment són d'una vidriositat tan accentuada que qualsevol petit incident pot fer esclatar la conflagració. Hi ha problemes que semblaven insignificants i dia rera dia han anat augmentant d'importància fins caure ràpidament en una gravetat alarmant. Tenim, per exemple, la liquidació de l'atemptat de Marsella. D'antuvi semblava com si tothom s'esforcés a treure-li l'aspecte polític que pogués tenir. Les coses s'han posat ja de tal manera que les relacions entre Iugoslàvia i Hongria han arribat a una tivantor lamentable per acusar la primera d'aquestes nacions a la segona de complicitat o almenys de lenitat en la preparació del sagnant succés. El Govern hongarès ha protestat de l'acusació i ha demanat que sia discutida ràpidament la nota iugoslava a la Societat de les Nacions, contra l'opinió del Consell que no pensava tractar aquesta qüestió fins el mes de gener. Ha contribuït a augmentar l'alarma el recolzament que Itàlia ha donat a l'acusació de Iugoslàvia i l'activitat que prop de Mussolini ha desplegat el canceller austríac senyor Schuschnigg. Cal recordar també l'amistat de França per la nació balcànica que el rei assassinat a Marsella va signar d'una manera tan tràgica amb la seva sang. Alemanya, per la seva part, recolza l'actitud d'Hongria i la premsa txecoslovaca s'ha començat a decantar contra d'ella. Com es veu, doncs, aquesta qüestió sola enclou problemes d'una magnitud i d'una gravetat extraordinàries.

Mentre tothom estava preocupat per aquest tema, de sobte, a la Cambra francesa es produeix un incident que porta la tensió nerviosa d'Europa a un punt poques vegades inabastat durant els darrers quinze anys. El diputat senyor Archimbaud, ponent del pressupost de Guerra, ha pronunciat darrerament un sensacional discurs en el qual ha deixat entreveure una aliança militar entre França i els Soviets. La profunda emoció que unes paraules tan atrevides han causat a tot el món demostren com està enrarida l'atmosfera i com perilla la pau. Naturalment que tot seguit han vingut els desmentiments i els paliatius. El cas és, però, que no han estat tan categòrics que hagin reeixit a esvair l'efecte confundent que el discurs del diputat francès havia de produir. Resulta que al Parlament de França s'han llançat unes paraules molt ben acollides per diversos sectors desitjosos de recolzar la defensa de llur país en una potència que compti amb efectius d'eficàcia per a fer front a totes les pròximes eventualitats. Es clar que ha causat vivíssima estranyesa la suposada aliança entre una nació burgesa que lluita aferrissadament contra el comunisme i la U. R. S. S. assaig d'Estat comunista altament amenaçador. Hi ha, però, d'una part la necessitat de França de sumar al seu costat tots els elements possibles per tal d'oposar un bloc formidable a l'empenta germànica i l'actitud actual del Japó que sembla decantar-se del costat d'Alemanya perquè Hitler l'ajudi en la seva acció antirussa en la qual collaboraria també Polònia. No seria gens estrany que els Estats Units intervinguessin i, naturalment, es posessin al costat de Rússia per a veure d'anorrear llur secular enemic del Pacífic.

Es impossible perdre de vista tampoc problema tan relliscós com el del Saar que prendrà aviat una enorme magnitud en celebrar-se el plebiscit el proper mes de gener. Els nazis no s'aturen en res per tal d'obtenir el triomf i no seria estrany que es produís una gravíssima situació de violència.

Es un fet, també, la denúncia del Tractat de Wàshington a conseqüència de les exigències del Japó sobre el tonatge dels vaixells de guerra. La Conferència de Londres s'està descabdellant entremig de grans dificultats i s'ha fixat la data del 10 d'aquest mes per a posar fi a l'esmentat Tractat. Mentre això succeeix s'ha fet públic que el Japó destina la meitat del seu pressupost que puja a més de dos milions de iens, als departaments de Guerra i Marina.

Prova també de la nerviositat bèl·lica que domina Europa és també el recent incident que s'ha registrat a la Universitat de Praga entre estudiants txecs i alemanys. Els fets han assolit una certa gravetat simptomàtica.

La visió panoràmica actual del món no pot ésser més desastrosa. Eduard Benes, ministre d'Afers Estrangers de Txecoslovàquia, en un discurs pronunciat fa pocs dies al Parlament del seu país ha dit: "La situació internacional és greu. Es greu per la seva inseguretat actual en la que tot esdeveniment, per poc important que sia, pot produir fàcilment l'efecte d'una bomba".

Libre Nou

L'IMPERI AUTÈNTIC

Poemes

J. Vives i Borrell

En les principals llibreries: 3 ptes.

Classes de política

per P. Puig Quintana

Hi ha dues menes de política: la que està escuetament al servei d'uns interessos d'ordre material i la, que serveix d'instrument per a la realització d'uns ideals o principis, sense negligir allò que la realitat fa indefugible. La primera classe de política és potser una degeneració d'allò que, en termes més o menys germànics, se n'ha dit la «real-politik», que dóna a l'Economia una importància mitològica, que té una actitud d'ironia davant l'idealista o el pensador.

Es una política de tipus positivista, diríem, que sacrifica als suposats tàctics tot criteri d'ordre superior, que ret, per damunt de tot, un culte definitiu a l'eficàcia i que eleva a axioma la dita clàssica de Maquiavel. Pels adeptes d'aquesta concepció, la política, més que una renovació, significa un acomodament; més que un sentit educador de les masses, una especulació amb els instints més o menys primaris d'aquestes masses, les quals posa a contribució, més en raó quantitativa en vista a unes eleccions, per exemple, que no en raó qualitativa en vistes a una funció educadora. Es la política que, en l'ordre social, es va aferrar als principis de l'escola fisiocràtica, concretats en el liberalisme econòmic.

Però en el món funciona una llei, més vella que la humanitat, que fa que, per sobre les impressions més o menys efectistes i passatgeres, presideixin la història els principis espirituals.

No s'ha edificat mai res sobre el materialisme exclusiu. La realitat és la vida, i la vida és un complex que, malgrat l'experiència amarga dels homes està regit per normes de categoria superior. Passa en això el mateix que en aquella mena de literatura que en el nostre país se n'ha dit realista, i ha consistit en extreure els seus elements del baix fons social. No, això no és la realitat. En tot cas, és una particular mena de realitat, car en aquesta hi ha clarors i ombres i les clarreres, en definitiva, existeixen pel contrast de les primeres. En aquest ordre de coses, la realitat integral d'un Dickens, és, per a nosaltres, l'autèntica realitat.

Es per això que aquesta subjecció cega a una realitat parcial i acomodatícia mena, a l'últim, a un empirisme estèril, exiliat d'humanitat, perquè se li escapa la vibració de la vida. Hi ha una realitat social convencional, molts cops buida de sentit moral, que en aquests moments tenim tots la sensació que trontolla i vacil·la, i que, bo i aprofitant-ne, ho aprofitable, ha d'ésser renovada i substituïda per un ordre nou més equitatiu. Hi ha en l'ordre patriòtic uns principis de perennitat inextingible, que presideixen el desenvolupament nacional dels pobles, per damunt de crisis passatgeres o eclipsis anecdòtics, que prenen cos en estats més o menys reals d'opinió del moment. En aquesta cruïlla decisiva en què es troba en l'hora actual la humanitat, cal aportar més que mai una noble passió en la resolució dels problemes, un esperit creador en l'aportació de fórmules i solucions noves, fruit de conviccions pregonament sentides, que esvaeixin l'angoixa del món; un afany espiritual renovellador de consciències i perfeccionador d'individualitats.

Per això la nostra adhesió més absoluta a aquella política que hem aludit al començar, al servei d'uns ideals i d'uns principis, que commou les masses que la segueixen amb una vibració autèntica, que és instrument, mitjà, tècnica, al servei d'un programa, mai fi en ella mateixa. Aquella política pregonament realista, però d'una realitat integral i sublimada.

Veus i opinions d'altri

Es evident que ens trobem en un període d'una gran lluita social. Les masses treballadores impulsades per l'acció nefasta d'uns quants pseudoredemptors, que han estat, alhora els desprestigiadors d'allò que tenien de justes les aspiracions obreres, s'han llançat a una guerra desesperada de destrucció de la societat capitalista. I això ens ha portat, fatalment, a l'exacerbació de l'odi de classes, a una crisi aguda de solidaritat i al sentit, bèl·lic que lluny d'apaivagar-se, tendeix a accentuar-se amb més fúria que mai.

... ...

Jo diria que tots aquests estralls han estat provocats per una mateixa causa inicial: per la manca de caritat cristiana. Perquè la caritat es relació i harmonia entre els homes, és simpatia, bona voluntat, comprensió i confiança, la caritat és un lligam dels grups fragmentaris de la societat, és esperit de sacrifici, abnegació, convivència i desprendiment del propi bé per a proporcionar i assegurar el bé dels altres.

La caritat basada en la religió i en les doctrines socials de l'Evangeli ha de produir-nos, necessàriament, una veritable transformació social. Cal un retorn d'aquella caritat civilitzadora si volem guarir-nos de les nostres taares i de les nostres mesquineses per a complir els grans fins col·lectius.

Aquell «estimeu al proisme com a vosaltres mateixos», que segons expresions d'August Compte és la frase més reveladora i estimulant de l'altruisme que jamai hagin sentit els homes, ha d'ésser la norma de la nostra conducta pròpia i el nostre ideal d'apostolat envers els nostres germans.

La crisi que flagella el món modern, la crisi de valors socials, la crisi econòmica, la crisi de la democràcia, la crisi de la llibertat no són més que efectes patents i immediats de la crisi de caritat avui absent del cor de la humanitat per a donar pas a un teixit d'egoismes desfermats que han estat precisament els forjadors dels actuals antagonismes socials.

I davant d'això ens afermem en la convicció de què sols el renaixement cristià amb tota la seva força creadora i la seva doctrina de germanor pot portar un remei eficaç a la qüestió social. Es inútil que els homes vulguin crear solucions de caràcter material i s'entestin en volguer que la societat no aixequi els ulls al cel, que tot això no podrà conduir-nos ni a una solució purament eventual. El mal té arrels més fondes; aquest mal és de caire moral i sols pot apaivagar-ne els estralls una acció social regeneradora que faciliti el ressorgument de la caritat cristiana, íntegra i pura tal com brolla de l'Evangeli.»

(D'*El Crit de la Selva*, de Caldes de Malavella.)

«ALLIÇONAMENT

A mesura que van passant els dies es veu amb més precisió el gran perill que hem passat.

«No hi ha mal que per bé no vingui» diu l'adagi i és quasi sempre veritat. El mal que avui estem vivint, i el mal més profund encara que segurament experimentarem en l'avenir immediat —parlant en mires a Catalunya— serà compensat per un alliçonament rebut de la feblesa en deixar a mans ineptes el governament de la cosa pública i de consentir que un sol partit manés i s'imposés, cosa aquesta que caldrà tenir ben present, doncs no s'ha d'esperar res de bo dels partits de classe en governar per si sols.

Cal evitar es repeteixi l'experiència. Bé està, i així s'ha de procurar, que el patriotisme sigui l'aglutinant de tots els homes; però aquests han de distingir llur actuació patriòtica de la partidista. En la primera hi cap sols allò que atany a tots en conjunt, la segona és la defensa dels idearis polítics de cada u baix el respecte degut als que no els sustentin i l'acatament a les autoritats, les quals tenen com a principal missió la conservació de la llibertat dintre l'ordre i el fer prevaldre aquest per damunt de tot.

No perdem de vista que la reculada avui experimentada ve, en primer terme, de l'abandó en què s'han tingut els principis bàsics de l'autoritat, massa abrandada per les conveniències partidistes que cegaren als homes dirigents; i en segon per manca de sentit comú en aquests portats als llocs de comanament més per llur audàcia arribista que per llurs mereixements personals. Han canviat avui les coses i ha quedat demostrat una vegada més que no és amb la valentia com es poden imposar les decisions, sinó amb la força poderosa de la raó. Ha caigut en la més terrible desfeta aquella Esquerra que s'imposava a tot el que no fos ella, i avui domina una Dreta que, segurament no esperava una victòria tan ràpida i aplastant. Són els contrasts que porta en si la lluita de la vida i hora hauria d'ésser de recordarnos, tots plegats, dretes i esquerres, que entre unes i altres hi ha un cos i amb el cos una voluntat i amb la voluntat un cervell director, sense quina actuació ni dretes ni esquerres poden fer feina positiva i constructiva.

Si així no es fa i no es té present que en primer terme hi ha d'haver el patriotisme, i que en l'actuació partidista s'ha de respectar als demés i se'ls ha d'escoltar en llurs observacions, en venir al seu dia l'inexorable canvi de posició, aquests canvis es realitzaran més violents cada vegada i s'allargassaran més les ombres fatidiques que ells projecten damunt la terra, sempre màrtir de l'ambició humana.»

(D'*El Baix Penedès*, del Vendrell.)

TAPIOQUES i PURÉS

Figueres

són els millors.

VISAT PER LA CENSURA